

S i a m s V a d e f u g l e .

I. *Burhinidae, Glareolidae, Charadriidae (Vanellinae, Charadriinae).*

Af A. JØRGENSEN.¹⁾

(With a Summary in English: The Waders of Siam.

1. *Burhinidae, Glareolidae, Charadriidae (Vanellinae, Charadriinae).*²⁾

Gennem en årrække modtog jeg fra C. J. AAGAARD, Bangkok, forskellige sendinger vadefugleskind, indsamlede i Siam i tidsrummet 1922—1932. Ved 20 års ophold forskellige steder i landet og delvis ved hjælp af indfødte samlere paa adskillige rejser har AAGAARD herved tilvejebragt et betydeligt materiale, omfattende de ægte vadere (*Limicolae*), således at der til min samling er indgået 573 skind. Endvidere er fra R. HAVMØLLER, dengang boende i Singora i det sydligste Siam, modtaget 18 stykker.

Samleområderne har i hovedsagen været egnene omkring Siambugten, særligt hvor floderne har deres udløb. Navnlig drejer det sig om mundingerne af Menamfloden og længere mod vest de mindre floder Tachin og Meklong. Paa østkysten af Malakkahalvøen ("Peninsular Siam") har Bandonbugten ydet materialet fra HAVMØLLER; længere mod syd har Laconbugten i provinsen Nakon Sri Tammarat været en af AAGAARDS resultatrigeste lokaliteter; udstrakte kyststrækninger med god næringsbund har her været opholdssted for vadere i mængde. Fra endnu sydligere sted findes et par skind fra Singora (se kortet fig. 1).

Omegnen af Bangkok har ved sine rismarker været opholdssted for bekkasiner i stort omfang. Længere mod øst, inde i landet, hvor terrænet hæver sig, har der været samlet i mindre omfang. Det nordlige Siam har været besøgt på samlerejse til Chiengmai; men formålet har her været indsamling af andre fuglegrupper; af vadere er der næsten intet derfra.

¹⁾ Udgivet med støtte af Carlsbergfondet. (*Published with a support by the Carlsberg Foundation.*)

²⁾ The English summary will appear at the conclusion of "The Waders of Siam" no IV, to be published in the fourth issue of Dansk Orn. For. Tidsskr. 43, 1949.

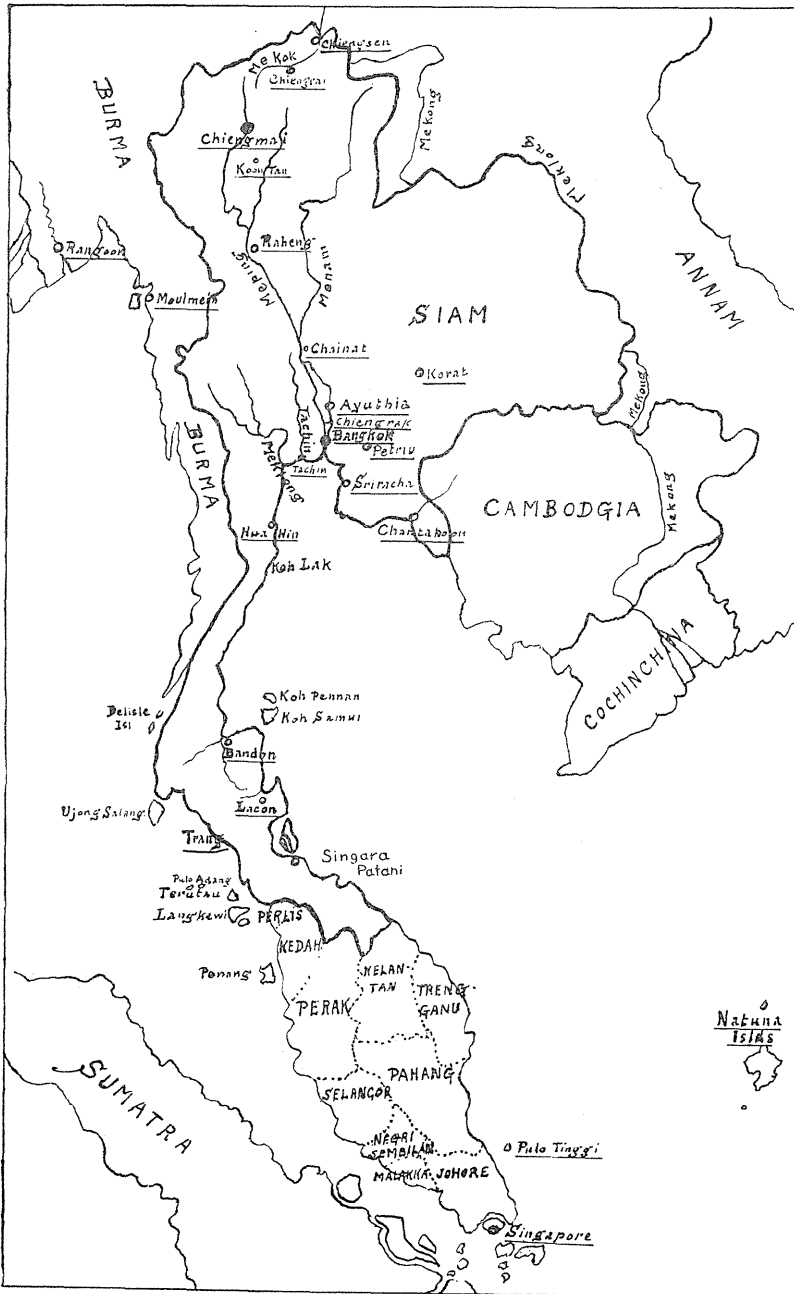

Fig. 1. Kort over Siam og omliggende lande med de vigtigste ind-samlings-lokaliteter indtegnede.

Landet er tropisk. Kun faa vaderarter er ynglefugle; hovedparten er overvejende fra nordlige egne, Mongoliet og særligt Sibirien. De ankommer til Siam i august-september i falmede og slidte sommerdragter, oftest i overgang til vinterdragt, forbliver i landet om vinteren og trækker igen mod nord til ynglestederne i april-maj. Paa dette tidspunkt er de i reglen i begyndende sommerdragt; i såre mange tilfælde er den friske sommerdragt anlagt fuldtud inden afrejsen; dog bevarer mange den rene vinterdragt langt ind i foråret.

Det tilvejebragte siamesiske materiale omfatter 46 former. Nogle racespørgsmål er vanskelige at komme til fuld klarhed over; for enkelte arter ses det, at de træffes i vinterkvarter i Siam i en østlig og vestlig race, som mødes her.

Det sammenligningsmateriale, jeg fra egen samling har rådet over, har desværre været utilstrækkeligt og ufyldstgørende, så at det i adskillige tilfælde har været umuligt at sammenligne asiatiske og europæiske skind i samme dragter. En del har Universitetets Zoologiske Museum, København, velvilligst udlånt til mig til det formål.

Den litteratur, der eksisterer om emnet, specielt Siams avifauna, har jeg ikke været i stand til at benytte i så stort omfang som ønskeligt. Oplysninger om vadernes ynglen i Siam synes kun at foreligge klarlagte i mindre grad.

Der er tilføjet oplysninger om forekomst i Siam af 5 arter, som jeg ikke selv har modtaget fra dette land. Derved er der forsøgt at give en fuldstændig oversigtsliste over Siams vadere.

Universitetets Zoologiske Museum, København, og dr. phil. F. SALOMONSEN skylder jeg tak for udlån af skind og for at have gjort mig opmærksom på nogle nyere literære arbejder, der ikke i forvejen var mig bekendte.

BURHINIDAE (Trieler).

Burhinus oediconemus indicus (Salvadori).

Der foreligger en ♀, $\frac{6}{9}$ 1922, Klong Rangsit nord for Bangkok. Det er gammel fugl i frisk anlagt dragt efter fældningen; de nye forreste svingfjer endnu ikke helt udvoksede.

Endvidere ♀ juv. $\frac{20}{9}$ 1924, Bangkok.

Af Trielen (*Burhinus oediconemus*) er beskrevet forskellige

racet (cf. E. HARTERT 1910-21, 2, p. 1518-21).¹⁾ Af disse forekommer *B. oed. indicus* (Salvadori) i Indien, Ceylon og Birma. Denne indiske form skal i farve være som typiske *B. oe. oedincnemus* eller endnu mørkere og betydeligt mindre. HARTERT nævner her (1910-21, 2, p. 1521): "Ein Stück aus Siam ist ausnehmend dunkel, leider liegt keine Serie vor".

Nævnte 2 stykker frembyder da betydelig interesse, idet arten synes at forekomme sjældent i Siam. Desværre har der kun været et mindre materiale til sammenligning, og navnlig intet stof fra Forindien. Der foreligger i min samling følgende: 5 skind fra Frankrig (departementerne Seine-et-Oise, Indre og Vendée), 1 fra Wladicaucas i Kaukasus, samt 1 *Burhinus oedincnemus saharae* Reichenow, fra Tunis.

De 5 franske skind er meget ensartede i farve; oversiden er mørk, idet de mørke midterpartier på fjerene er meget brede; de lyse fjerrande bliver herved smalle og lidet fremtrædende; dette gælder både en forårsfugl fra april og 4 efterårsfugle, der er i frisk anlagt dragt.

Målene er: Vinge: 2 ♂♂: 239 og 245 mm.

" : 2 ♀♀: 233 og 248 "

Tarse: 2 ♂♂: 72 og 75 mm.

" : 3 ♀♀: 69, 76, 78 mm.

1 ♀ fra $\frac{1}{10}$ er i svingfjersfældning og kan ikke måles.

Den foreliggende *B. oe. saharae*, ♀, $\frac{15}{3}$ 1919, Oued-Thyne ved Gabès, Tunis, viser i udpræget grad de egenskaber, der karakteriserer denne race. Ved sammenligning med de franske skind og navnlig med hunnen fra tilsvarende årstid, $\frac{6}{4}$, ses oversiden hos Saharafuglen meget lysere, idet de mørke fjercentrer på overhovede, baghals og ryg er smallere, så at de brede, lyse fjerrande bliver meget mere fremtrædende; hele oversiden har et udpræget lyst, sandfarvet udseende, stærkt kontrasterende mod de europæiske stykkers mørke overside. Vingemålet for Tunisfuglen er 232 mm; tarse 72.

Fuglen fra Kaukasus, ♂, september, ligner ikke de franske skind, men viser næsten ganske samme oversidefarve som Tunisfuglen; de mørke fjercentrer er smalle; fjerrandene er

¹⁾ En literaturfortegnelse vil findes i slutningen af "Siams vadefugle" IV, som vil fremkomme i fjerde hefte af Dansk Orn. For. Tidsskr. 43. 1949.

meget lyse; men fuglen er i betydeligt falmet og tildels slidt dragt. Midt på ryggen ses en del nye fjer, der er udtalt grålige med smålle skaftpletter. Denne grå tone skal efter HARTERT karakterisere racen *B. oe. astutus*, der i det hele skal ligne *B. oe. saharæ*, men er noget lysere og mindre sandgullig, derimod med tydelig grå tone; de mørke pletter på oversiden smallere, som skaftstriber. Vingemålet opgives til 235—245, undertiden ned til 222; det foreliggende skind måler 240 mm. Om det er en usædvanlig lys fugl af den typiske Form eller en *B. oe. astutus*, må stå hen; den stammer jo fra en lokalitet, der ikke ligger fjernt fra grænseområdet mellem de to nævnte racer.

Ser man nu på det siamesiske skind, ♀ ad., er det straks iøjnefaldende, at det ingen lighed har med Tunisfuglen eller stykket fra Kaukasus, der begge er meget lyse og smalstribede på oversiden. Det er mindst lige så mørkt som de anførte franske stykker, snarere mørkere; fjercenterne på hele oversiden er meget brede; selve de lyse fjerrande synes også mere mørke end hos sammenligningsmaterialet. Beklageligvis mangler skind fra Forindien, udprægede *B. oe. indicus*, til sammenligning; så vidt det kan ses, må det foreliggende eksemplar efter farven godt nok regnes for den indiske form; men i størrelsesforholdene passer det mindre godt hermed. Den indiske race har efter HARTERT vinge 205—220, sjældent op til 225 mm. Det nævnte eksemplar har nye fremvoksende svingfjer efter fældning; 2. svingfjer, der hos arten plejer at være længst, er kun halvt udvokset. 3. svingfjer synes at være fuldt udvokset; målt på denne er vingen 225 mm. Regner man, hvad der oftest—men ikke altid—er tilfældet, 2. svingfjer for at være en ubetydelighed længere, fås altså et temmelig stort vingemål; tarsens længde er 84 mm, større end hos alle de andre skind, der har stået til rådighed, så dette giver ikke udtryk for ringere størrelse end hos den typiske form.

H. SEEBOHM (1888, p. 77) opfører, at det hvide felt på håndsvingfjerene hos den europæiske form kun findes på de to forreste og kun sjældent strækker sig over på tredje, medens det hos den indiske race sjældent mangler på tredje. På det omtalte siamesiske skind ses intet hvidt parti på tredje svingfjer; alle de nævnte europæiske skind har også kun første og anden

håndsvingfjer med hvid tegning; derimod findes der på skindet fra Tunis et lille hvidt parti på inderfanen af tredje svingfjer ved fanens inderrand. Uagtet materialets ringe omfang ikke tillader slutninger af nogen betydning, må man vel her regne med en del individuel variation. Alt i alt kan man da sige, at det siamesiske stykke ikke i alle punkter viser overensstemmelse med racen *indicus*, som den beskrives, men dog rimeligst bør henføres hertil; dog er der jo den mulighed, at den i Siam, eventuelt i andre dele af Bagindien kunde repræsentere en særskilt race (sml. HARTERTS bemærkning foran).

Det andet eksemplar er:

♀ juv. ²⁰/₉ 1924. Bangkok. Vinge 217. Næb 35. Tarse 79 mm. Mørk overside med brede pletter som hos det første siamesiske stykke. Hvidt parti på inderfanen af tredje håndsvingfjer. Kan sikkert henregnes til *Burhinus oedice-nemus indicus*.

Trielen synes at være sjælden i Siam. Den er påvist i Cambodgia i Fransk Indokina, hvor dens østgrænse formentlig ligger.

GLAREOLIDAE (Braksvaler).

Glareola maldivarum J. R. Forster.

Af denne art findes en betydelig række, ialt 61 skind fra forskellige tider på året, alle fra omegnen af Bangkok med undtagelse af 2 fugle fra maj, ♂♀, med rugepletter, indsamlede ved Singora i Siams sydligste del på Malakkahalvøens østkyst. Fra foråret, marts, april og maj findes ialt 20 ♂♂ og 13 ♀♀ i udfarvet forårsdragt. Fra juli, august og september findes 18 ♂♂ og 10 ♀♀, mer eller mindre i vinterdragter; kun 2 af dem, begge ♀♀, er helt i den unge fugls dragt.

Fuglen ligner meget i farve de to europæiske braksvaler, *Glareola pratincola* (L.) og *Glareola nordmanni* Fischer; den har brunrøde fjer i armhulen (axillarer) og på vingens underside som hos *G. pratincola*, medens de tilsvarende fjer hos *G. nordmanni* er sorte. Men *G. maldivarum* afviger fra dem begge ved sin meget kortere halekløft; de yderste halefjer er kun 25 mm længere end midterfjerene, medens den tilsvarende forskel hos de to europæiske arter er 45-55 mm. I tegningen ligner den dem begge; men der er hos *G. maldivarum* en stærkere kontrast mellem den grå farve på forbrystet og den rødlige på brystet. Oversiden er ret mørk. Armsvingfjerene er ensfarvet mørke uden de lyse endesømme, som altid ses hos *G. pratincola*. Den gullige farve på struben er ret varierende. I forårsdragt er den altid uden pletter, hos nogle meget lys isa-

bellafarvet, gul eller næsten hvid, hos andre mørkere, rødlig, uafhængigt af kønnet; den begrænses mod siderne og mod kroen af en smal hvid rand, og uden om denne går den meget iøjnefaldende sorte indfatning, der danner en mere eller mindre tydelig tøjlestribe, men fra partiet under øjet som et ret bredt bånd går rundt om den gule strube, skarpt afgrænset og ubrudt. Hos enkelte stykker er hele brystpartiet meget stærkt rødt, så at det grålige parti op imod det sorte strubebånd er næsten helt dækket med denne farve, medens det hos de fleste er tydeligt gråt.

Vinterdragten viser sig allerede i slutningen af august. Hele oversiden er ensfarvet mørk som i sommerdragt; men alle fjerene har svagt gullige rande. Struben er nu mørkt sortegråt plettet, det sorte strubebånd udvasket, delt i pletter, og hos nogle skind helt borte. Hos flere af fuglene fra august-september er forhals og bryst graa uden antydning af rødt, hos andre er denne farve bevaret.

To ♀♀ i ungedragt, $\frac{9}{8}$ og $\frac{24}{8}$, har struben ensfarvet gulhvid. Forhals stærkt brunsort plettet. Forbryst mangler den grå farve, som ses i vinterdragt. Hele oversiden sortegrå, hver fjer med hvidgule randpletter; disse slides hurtigt, som det ses på skindet fra $\frac{24}{8}$.

Denne art er ynglefugl i Siam.

AAGAARD angiver (1930, p. 198):

“The Swallow-Plover is a migrant to Bangkok, arriving here in February and leaving in August or perhaps in the beginning of September. It is also a bird of the fields; but on rainy days it can often be seen flying over the city in great numbers, hunting for insects. It is especially fond of Termites, when rising from the ground after rain. They breed in colonies, often of many hundreds. A small colony breeds here near Samsen every year. The eggs which are 2 or 3 in number are laid on the bare ground without any lining.”

HERBERT angiver (cit. RILEY 1938, p. 98), at den yngler tidligt på året og i kolonier; ved Sapatoom var æggene meget talrige 16. marts, men ved Samkok ikke talrige før sidste del af april; ligeså i en koloni ved Ayuthia.

DEIGNAN (1945, p. 130) nævner fra Nord-Siam, at i Chieng-mai området viste arten sig temmelig uregelmæssigt og i ringe antal mellem 23. marts (1929) og 27. juni (1931), (en set 16. februar 1937), men var ikke kendt på andre tider. “At the season of its occurrence in northern Thailand, the species is known to be breeding in more southern districts, but all northern specimens have had the gonads quite inactive. On the other hand,

an unsexed bird from Chiang Mai, June 6, 1931, is so young that it was almost certainly bred in the neighborhood....”

CHARADRIIDAE (Sneppefugle).

Vanellinae (Viber).

Lobivanellus indicus atronuchalis Blyth.

♂ ad.	Maj 1923.	Singora.	Vinge 216.	Næb —.	Tarse 85.
♂ ad.	$\frac{25}{2}$	1924.	Kanong Phra, Pak Jong.	” 223.	” 34. ” 85.
♀ ad.	$\frac{4}{2}$	1925.	Pak Jong, Øst-Siam.	” 225.	” 35. ” 85.
♀ juv.	$\frac{18}{10}$	1924.	Bangkok.	” —	” — ” —
pullus.	$\frac{26}{7}$	1923.	Hua Hin.		

Lapviben findes i sin typiske form, *Lobivanellus indicus indicus* (Bodd.) i hele Forindien, hvor den er en almindelig standfugl. Hoved, hals og kro er sorte, et hvidt bånd strækker sig fra øjet ned langs begge sider af halsen indtil ryggen, hvor de mødes uden at danne nogen skarp grænse. Tre typiske skind i min samling, ♀ ad., Ceylon, ♀ ad., Darbhanga, nordlige Indien, og ♂ ad., Assam, viser tydeligt denne tegning.

Den bagindiske form, *Lobivanellus indicus atronuchalis* Blyth, er meget afvigende ved at hele det hvide bånd kun strækker sig fra øjet ca. 25-30 mm bagtil, hvor det ender skarpt afskåret mod den sorte halsfarve uden at nå længere ned på siderne. Baghalsens sorte farve er skarpt adskilt fra rygfarven ved et hvidt tværbånd, som ikke findes hos den typiske form. De tre fuldt udfarvede siamesiske stykker er på disse steder tegnede som udprægede *atronuchalis*, d. v. s. at båndet bag øjet er kort og skarpt tegnet, halssiderne helt sorte, og der er en særdeles veludviklet hvid halvring foran rygfarven. De tre skind ligner i så henseende ganske et skind, ad., som jeg har fra Birma. Også på den unge fugl fra $\frac{18}{10}$ 1924 ses forholdet tydeligt.

Denne forskel mellem den forindiske og bagindiske form er så påfaldende stor, at det ville være naturligt at opfatte dem som to adskilte arter, hvis forskellen var konstant; den ville da være mere end hvad man ellers plejer at forstå ved raceforskelle. Men der angives, at mellemformer træffes.

H. G. DEIGNAN (1931) angiver om dens forekomst i Nordsiam, at den er “common throughout the year near water or on the dry ricefields”. Samme forfatter meddeler senere (DEIGNAN 1945, p. 115—16): “This is one of our most familiar birds, occurring

in suitable territory throughout the northern provinces....". Forfatteren har gjort iagttagelser, der tyder på artens ynglen i området, men har dog ikke fundet rede.

HERBERT (cit. hos RILEY, 1938, p. 84) angiver, at i Central-Siam synes yngletiden at være april og maj; men han har set unge tidligt i maj og har taget et kuld på 3 friske æg så sent som 20. juni.

Den skindlagte spæde dununge i min samling fra $26/7$ viser altså en meget sen dato.

Microsarcops cinereus (Blyth).

Af Mongolsk Vibe findes:

♂ ad.	7/2 1924.	Petru øst for Bangkok.	V. 248.	N. 38.	T. 78.1)
♂ juv.	25/11 1923.	Bangkok.	" 235.	" 39.	" 84.

Til sammenligning har foreligget:

♂ ad.	Februar 1929.	Woosung, Kiangsue, Kina.	" 240.	" 38.	" 75.
♀	April 1909.	Kyoto, Hondo, Japan.	" 228.	" 35.	" 73,5.

Denne store, påfaldende højbenede art har et nordligt yngleområde: Mongoliet, Nordkina, Korea, Japan, overvintrende i det sydlige Kina, Assam, Birma, Bengalen (HARTERT).

Fra Chiangmai angiver DEIGNAN (1931, p. 171): "Much less common than the last (*Lobivanellus indicus atromechalis*) but frequenting the same localities. It is here from September to March." Endvidere nævner DEIGNAN (1945, p. 115), at den "occurs fairly commonly in the neighborhood of Chiang Mai...".

Hoplopterus duvaucelii (Lesson).

Af Indisk Sporevibe foreligger kun:

♀ ad.	10/1 1922.	Pak Sai, Bandon.	V. 185.	N. 26.	T. 60.	Samlet af HAVMØLLER.
-------	------------	------------------	---------	--------	--------	----------------------

Den ligner ganske en hun, der haves fra Forindien:

♀ ad.	3/2 1911.	Simito, Forindien.	V. 197.	N. 26.	T. 64.
-------	-----------	--------------------	---------	--------	--------

Artens udbredelse omfatter Forindien og Bagindien, og når mod øst til Hainan. Den er anført som ynglende i Siam (E. G. HERBERT). GYLDENSTOLPE (1916, p. 143) nævner: "very common along the course of the Meh Ping river [Nord-Siam]. It also occurred along some of the smaller rivers of Northern Siam and was generally seen in pairs."

1) I det følgende betyder V: vingelængde, N: næblængde, T: tarselængde, udtrykt i mm.

DEIGNAN traf den i Chiengmai-egnen i juni 1930 og januar og februar 1931 (DEIGNAN 1931, p. 171). Han anfører endvidere (1945, p. 117) Sporeviben som talrig ("abundant") i Nord-Siam; den er særligt knyttet til floderne. Ved Nan-floden fandt han 9. april 1937 et par med tre dununger, af hvilke en blev samlet og beskrives.

R. MEYER DE SCHAUENSEE (1929, p. 585) anfører fra Chiengmai-området: "...Common at Chieng Rai, where they may be seen in small flocks on the sand bars of the Me Koke River. When disturbed they open and depress their crests and take wing, uttering a trumpet-like ta-ta-ta-ta call...".

RILEY (1938, p. 85) nævner eksemplarer samlede i Nord-Siam af dr. HUGH M. SMITH samt ♂♀ samlede i Trang (Peninsular Siam) af dr. ABBOTT.

LOWE meddeler (cit. hos RILEY, 1938, p. 85), at den yngler i februar i Vest-Siam og at den lægger to æg ved flodbredder.

Charadriinae (Brokfugle).

Charadrius leschenaultii Less.

♂ ad.	$\frac{30}{3}$ 1927.	Meklong.	V. 139.	N. 24.	T. 37.	Ren vinterdragt, slidt og falmet.
♂ ad.	$\frac{30}{3}$ 1927.	"	" 145.	" 24.	" 37.	Ren sommerdragt, frisk. Pandemidte sort.
♂ ad.	$\frac{10}{4}$ 1927.	"	" 142.	" 24.	" 39.	Ren sommerdragt, frisk. Pandemidte hvid.
♂ ad.	$\frac{10}{4}$ 1927.	"	" 140.	" 25.	" 35.	Ren sommerdragt, frisk. Pandemidte hvid. Svag sort linie ovenfor det røde brystbånd.
♂ ad.	$\frac{17}{4}$ 1929.	"	" 148.	" 24.	" 37.	Ren sommerdragt, frisk. Pandemidte sort. Hele ryggen let rødlig.
♂ ad.	$\frac{18}{4}$ 1929.	"	" 139.	" 22,5.	" 35.	Delvis sommerdragt. Hoved endnu vinter-, uden sorte tegninger; røde brystbånd kun halvt frembrudt. Ryg næsten ren sommer.
♂ ad.	$\frac{3}{9}$ 1924.	Lacon,	" 141.	" 24.	" 37.	Frisk vinterdragt. Rygfjer med svage lyse rande.
♂ ad.	$\frac{23}{11}$ 1923.	"	" 147.	" 24.	" 38.	Frisk vinterdragt. Lyse rygfjersrande meget svage. Alle svingfjer fornyede.
♀ ad.	$\frac{24}{1}$ 1924.	Laad Yai, Meklong.	" 144.	" 24.	" 37.	Vinterdragt, noget slidt og falmet.

Til sammenligning haves:

♂ ad. $\frac{28}{11}$ 1906. Batu, Selangor.	V. 135. N. 24. T. 37. Vinterdragt.
♂ ad. $\frac{17}{4}$ 1909. Natuna Islands.	„ 133. „ 24. „ 37. „
♀ ad. $\frac{2}{12}$ 1921. Ishigaki, Riukiu, Japan.	„ 138. „ 24. „ 38. „

Det er en stor art med langt og svært næb. I farve og tegning ligner den ganske den følgende art, *Ch. mongolus atrifrons*; dog er i sommerdragt det røde brystbånd betydeligt smallere, gaar ikke så langt ned på brystet.

Hannen fra $\frac{17}{4}$ 1929 har tydeligt rødligt skær på hele ryg-siden, ligesom de sorte tøjler er stærkt blandede med røde fjer; ligeså øredækfjerene. Hos dette eksemplar såvel som hos hannen fra $\frac{30}{3}$ 1927 i sommerdragt går det sorte tværbånd over forissen ned i pandens midte til næbet; hos de andre to i sommerdragt er panden rent hvid foran tværbåndet.

Af to hanner, skudte på samme dag ($\frac{30}{3}$) og sted, er den ene i fuld sommerdragt, den anden endnu i ren vinterdragt. Fra Natuna Islands mellem Malakka og Borneo haves en ♂ fra $\frac{17}{4}$, der ligeledes endnu er i fuldstændig vinterdragt.

Denne art synes at være en hyppig vintergæst i Siam. ♂ og ♀ er samlede $\frac{9}{6}$ 1926 ved Lem Sing, Chantabun, af HUGH M. SMITH (RILEY 1938, p. 88).

Charadrius mongolus atrifrons Wagler.

Der foreligger en anselig række fra lokaliteterne:

Bang Hia ved Menam, Tachin, Meklong, Bandon, Lacon.
 I ren sommerdragt 5 ♂♂: $\frac{21}{4}$ og $\frac{23}{4}$ 1927; $\frac{4}{5}$, $\frac{4}{5}$ og $\frac{6}{5}$ 1929.
 I ren vinterdragt 7 ♂♂, 7 ♀♀.
 I overgang fra vinter- til sommerdragt 1 ♂ og 1 ♀.
 I overgang fra sommer- til vinterdragt 3 ♂♂, 6 ♀♀.
 Unge fugle 6 ♂♂, 2 ♀♀.
 Fuglene er nedlagte i månederne januar, marts, april, maj, september, oktober, november.

Denne art ligner i farve og tegning *Ch. leschenaultii*, men er en del mindre og har navnlig et betydeligt kortere og mindre svært næb.

HARTERT (1910—21, 2, p. 1541 og 1543) anfører to racer af denne art: *Charadrius mongolus mongolus* Pall. og *Ch. m. atrifrons* Wagl. Den sidste er noget mindre end den typiske, men har et noget længere og slankere næb; den forekommer i den

vestlige del af artens udbredningsområde: Ynglefugl i Kirgisestepperne og tilsyneladende gennem Centralasien til Tibet. Overvintrende fra Østafrika til Store Sundaer. Den typiske form *Ch. m. mongolus* er mere østlig, Mongoliet, Østsibirien, trækkende gennem Kina og Japan til østlige Indonesien og Australien.

Der anføres følgende mål:

Ch. mongolus mongolus: V. 131—141. N. 16—18. T. 31—35 mm.

” ” *atrifrons*: ” 125—131. ” 17—20,5. ” 32—35 ”

Min række af siamesiske skind viser:

22 ♂♂ V. 124—133. N. 18—20. T. 33—38.

17 ♀♀ ” 125—137. ” 17,5—20. ” 32—37.

Til sammenligning anføres følgende japanske skind i min samling:

4 ♂♂ ad., Rokugoflod, Hondo, og Ishigaki, Riukiu-øer:

V. 131—138. N. 15, 16, 16, 16. T. 30—31.

2 ♂♂ juv., Rokugo. ” 129—132. ” 15—16 ” 30, 30.

1 ♀ juv., ” ” 137. ” 16. ” 31.

Efter målene må de siamesiske fugle da henføres til racen *Ch. m. atrifrons*, den vestlige form.

To skind fra staten Selangor på Malakkas vestsider viser lignende mål:

♂: V. 127. N. 21. T. 36.

♀: ” 125. ” 18,5. ” 33.

Som det ses, er den østlige, nominatformen, langvinget og kortnæbet, medens den vestlige, *atrifrons*, har kortere vinger og længere, slankere næb.

HARTERT anfører visse forskelle i farve. Således har formen *mongolus* hvidt pandebånd og ovenfor dette et sort bånd (2—4 mm bredt), medens *atrifrons* i sommerdragt ofte har hele panden forfra og bagtil i en bredde intil 1 cm sort, eller sort med nogle uregelmæssige hvide pletter.

Mine tre japanske skind i frisk, ren sommerdragt, alle fra Hondo, har alle ren hvid pande, begrænset opadtil (bagtil) af et meget smalt sort tværbånd; fra dettes midte går en smal sort stribe ned til næbet.

Mine fem siamesiske eksemplarer i ganske tilsvarende frisk,

fuldtudviklet sommerdragt har sort pande, strækkende sig højt op mod issen, altså som et meget bredt tværbånd. Rent sort er dog intet af dem. På to ($\frac{23}{4}$ 1927 og $\frac{4}{5}$ 1929) skimtes der på den ene side en lille, svagt antydet plet i det sorte. På de tre andre ses på begge sider en tydelig hvid plet, stærkt variende, i det sorte; et hvidt pandebånd findes ikke; totalindtrykket af forhovedet er i det hele ganske forskelligt fra de japanske stykker.

HARTERT anfører, at i sammenligning med *mongolus* er *atrifrons* i reglen noget blegere på oversiden, og at nakke- og brystbånd er lysere, det sidste i reglen uden sort randlinie.

Ved mine eksemplarer er der på oversiden ingen tydelig forskel i farve på de to små rækker; den røde farve på det brede brystbånd er ganske ens i tonen på dem begge.

Der er endvidere gjort opmærksom på, at hos *atrifrons* er 2. håndsvingfjer undertiden lige så lang som 1., medens hos *mongolus* er 1. altid længst.

Forholdet er eftersat hos alle mine skind.

De japanske har alle 1. svingfjer længst. Hos de siamesiske er hos 4 ♂♂ og 1 ♀ 2. svingfjer lige så lang som 1.; hos 2 ♂♂ er 2. ubetydeligt længere end 1.; hos 14 ♂♂ og 17 ♀♀ er 2. svingfjer kortere end 1.

Spørgsmålet om eksisterende racer af *Ch. mongolus* er i nyere tid ændret betydeligt, og der anføres flere end de i foregående bemærkninger nævnte to. Det er således muligt, at navnet *Ch. mongolus pamirensis* (Richm.) kan komme i anvendelse for siamesiske stykker (HARTERT & STEINBACHER 1932, p. 467—68); men de, som foreligger for mig i ren sommerdragt, ser efter farvetonerne ikke ud til at kunne henføres hertil, hvorfor betegnelsen *atrifrons* er bibeholdt.

Arten er en meget talrig gæst i Siam.

RILEY (1938, p. 87) nævner bl. a. 1 ♂ og 6 ♀♀, samlede af dr. HUGH M. SMITH ved Lem Sing, Chantabun, så sent som 9. juni 1926; 1 ♀ fra samme dag og sted opføres som *Ch. mongolus mongolus*.

Arten nævnes ikke fra Nord-Siam af DEIGNAN eller DE SCHAUENSEE.

Charadrius dubius curonicus Gm.

9 siamesiske skind, alle fra omegnen af Bangkok.

♂ ad.	6/3	1924.	V. 121.	N. 12.	T. 25.
♂	23/9	1922.	„ 110.	„ 12.	„ 23,5.
♂	6/10	1922.	„ 113.	„ 12.	„ 23.
♂	19/12	1924.	„ 115.	„ 13.	„ 24.
♀	31/1	1924.	„ 112.	„ 12,5.	„ 23.
♀	6/3	1924.	„ 118.	„ 13.	„ 25.
♀	2/10	1924.	„ 112.	„ 13.	„ 23.
♀	2/10	1924.	„ 117.	„ 13.	„ 24.
♀	4/11	1924.	„ 117.	„ 14.	„ 25.

2 Europæiske skind i min samling (Danmark, Italien, Rusland):

4 ♂♂	V. 114—116.	N. 12—13.	T. 23—25.
3 ♀♀	„ 109—118.	„ 13.	„ 25—26.

Skind fra Korea:

♂ ad.	9/4	1917.	V. 114.	N. 13,5.	T. 25.
♀ ad.	29/4	1917.	„ 117.	„ 14.	„ 24.

Af denne art er beskrevet 3 racer:

Ch. dubius curonicus Gm. Findes ynglende i Europa, Nordafrika, Nord- og Mellemasien (Kashmir og Gilgit i Indien), Nordkina, Japan og Østsibirien. Overvintrende i store dele af Afrika og i sydlige Asien, Indien og Sundaøer. HARTERT (1910—21, 2, p. 1536) angiver mål: V. 111—119 (undtagelsesvis 123). N. 11,8—14,5 mm.

Ch. dubius dubius Scop. Standfugl på Philippinerne, Hainan, Formosa og øjensynligt Sydkina. Karakteriseret ved langt næb 14—15,6 mm. V. 109—116, undtagelsesvis 118.

Ch. dubius jerdoni (Legge). Standfugl i Indien, også påvist på Borneo og Ny Guinea. En lille race; vinge 103—112, sjældent 115. Efter HARTERT er den sorte linie over næbet yderst smal, mangler undertiden; basis af undernæbet skal ved gamle fugle være stærkere gul end hos den europæiske form; øjelågets kant skal være mere fremspringende og mere gul.

Det ligger efter det ovenfor anførte nær at formode, at de i Siam forekommende fugle kunde tilhøre den lille indiske form *Ch. dubius jerdoni*, der muligvis måtte yngle her; som overvintrende kunde *Ch. dubius curonicus* ventes. De to eneste blandt de 9 skind, der kunde formodes at være siamesiske ynglefugle, er ♂♀ fra 6/3 1924. Der synes på dem begge at være rugepletter, dog ikke tydeligt udviklede. Man må erindre, at yngletiden hos vadere (og andre fugle) i troperne falder tidligere og mere uregelmæssigt end i nordligere egne, så at

begyndelsen af marts meget vel kunde være yngletid for arten i landet. Efter målene, som anført foran, falder disse to skind absolut ikke sammen med den indiske race *jerdoni*; de er tværtimod meget store, langvingede, sammenlignede med de europæiske skind. I farve er de på oversiden noget mørkere end de foreliggende stykker fra Italien (april) og Sydrusland (maj); men da de er skudte tidligere på året er de mindre afblegede, så nogen betydning kan det næppe tillægges. Det sorte bånd over næbet (forlængelsen af de sorte tøjler) er hos hannen særdeles veludviklet, hos hunnen utydeligt; tegningerne er hos denne i det hele utydelige, som i vinterdragt. Øjelågenes rande er ikke mere fremtrædende end hos de europæiske stykker; undernæbets basis ikke stærkere gul; disse forskelligheder lader sig dog antageligt kun bedømme på friske fugle, ikke på tørrede skind.

De andre 7 eksemplarer fra Siam er i vinterdragt, delvis unge fugle. Tegningerne er lidet udprægede, sorte bånd på bryst og hoved er kun antydede ved gråbrunlige partier, ligesom den hvide pande har en stærkt brunlig tone. De afviger i målene ikke fra europæiske. Intet af skindene viser nogen tilnærmelse til den langnæbede sydøstlige race *Ch. dubius dubius*.

På basis af det foreliggende materiale kan der da foreløbigt kun siges, at formen *Ch. dubius curonicus* forekommer i Siam som overvintrende til ind i marts, muligvis også ynglende; førend sikre ynglefugle er tilvejebragte, kan der intet yderligere angives herom eller om, hvorvidt den indiske race, *Ch. dubius jerdoni*, yngler her; intet af de foreliggende 9 skind fra Siam tilhører denne race; ej heller formen *Ch. dubius dubius*.

GYLDENSTOLPE (1916) anfører blandt materiale indsamlet af ham i Siam 1914 to stykker af denne art fra Koon Tan i det nordlige Siam.

♂: 28/4 1914. V. 104. N. 13.
 ♀: 30/4 1914. " 102. " 12.

Disse to skind er jo meget små og passer i målene særdeles vel med racen *jerdoni*; den sene årstid, slutningen af april, kunde jo også mest tyde på, at det drejede sig om ynglefugle.

ROBINSON & KLOSS (1921, p. 62) nævner 2 ♂♂, Koh Lek, 3.-4. april 1919, V. 108, 148 (vel 108?) og henfører dem nærmest til *Ch. dubius jerdoni*. De er i ren yngledragt.

H. G. DEIGNAN (1931, p. 171) angiver om denne art: "Common from September to March on the river sandbanks and wherever there may be water in the fields."

R. MEYER DE SCHAUENSEE (1929, p. 585) har ♂ ♀ fra Chieng-mai (V. 101, 101), ♀ Me Kong River (V. 104,5), ♀ Bangkok (V. 104,5).

RILEY (1938, p. 86) opfører af *curonicus* 4 stk. fra Central Siam og 3 fra Peninsular Siam, samt af *jerdoni* 1 ♀, Chieng-mai, 27. november 1928. Vinge 106, næb 12 mm.

DEIGNAN (1945, p. 118) skriver: "I took two specimens of the Palearctic race [i. e. *curonicus*] of the little ringed plover on the Mae Ping at Chiang Mai, December 29, 1930, and a third on the same river at Chom Thong, November 7, 1935. It is probably often overlooked among the much more numerous individuals of the following form [*Ch. d. jerdoni*]"'. Vingemål angives: 115, 114,7, 108 mm, det sidste næppe helt udvokset. På p. 119 skrives om *Ch. dubius jerdoni*: "This little plover is rare and local in our provinces from April to August but extremely common during the rest of the year, when its numbers are augmented by visitors from other parts of its range." Der nævnes indsamlede eksemplarer fra forskellige lokaliteter i Nord-Siam; "EISENHOFER sent to Stockholm 11 specimens without other data than "Khun Tan". . . "My specimens are small: the wings of five males measure 96,6—101,3 mm. (one, 104 mm.); of nine females, 101,4—104,3 mm. (one, 106,9 mm.)". Ynglen formodes: "There is still no definite record for the nesting of this bird in northern Thailand, but I feel certain that it breeds, at least in small numbers, on the great sand bars near Wat Phranon, above Chiang Mai. . . .".

Charadrius alexandrinus dealbatus (Swinhoe).

♂ ad. 16¹/₄ 1929. Meklong. V. 113. N. 16. T. 28.

Der opføres følgende asiatiske racer:

<i>Ch. alexandrinus alexandrinus.</i>	V. 106—115.	N. 14—15.
" " <i>seebohmi.</i>	" 101—105.	" 12—13,5.
" " <i>dealbatus.</i>	" 109—115.	" 16—17,5.

Ch. a. seebohmi er en vestlig, meget lille form: Ceylon, Massaua, Somaliland. *Ch. a. dealbatus* er en østlig, langnæbet form:

Sydkina, Hainan, Formosa, Japan til Jokohama; påvist i Birma. ROBINSON & KLOSS (1921, p. 62) angiver: "All specimens of this Plover that we have seen from Siam and from the Malay Peninsula in winter have large bills, from 15—19 mm. measured on the bare part of the culmen, and therefore must be considered to belong to the Chinese and Hainan race in winter quarters." HARTERT & STEINBACHER (1932, p. 466): "Vögel von der südlichen Mandschurei und Korea sowie von Japan und Nordchina sind *dealbatus*."

Det foreliggende skind fra Meklong, i fuldt udviklet, frisk sommerdragt, er i farve en del afvigende fra mine stykker fra Danmark, Holland, Frankrig og Italien. Sammenlignet med danske skind fra samme tid, april, ses, at overhovedet er meget mere rødbrunt og mørkere end hos de danske. Ryggen er noget mere rødligbrun, ikke så grå som hos sammenligningsstoffet. Fødderne er lidt lysere end på de europæiske; dog er forskellen ubetydelig. På 4 foreliggende japanske skind (Rokugo-floden, Hondo) i vinterdragt er fødderne heller ikke meget lysere end hos europæerne. Oversiden er hos de fire japanere rengrå uden brunlig tone. De stammer fra tidsrummet $7/9$ - $19/10$. At fødderne skulde være lysere hos *dealbatus* end hos den typiske form, er iøvrigt betvivlet fra forskellig side (HARTERT; ROBINSON & CHASEN 1936, p. 134).

Målene på det siamesiske eksemplar falder godt nok sammen med de hos HARTERT opførte for racen *dealbatus*. Næbet måler 16 mm. Men 3 af mine europæiske eksemplarer (1 Danmark, 1 Holland, 1 Frankrig) har også næb på 16 mm. Det pågældende stykke kunde altså efter målene også drages ind under den typiske form; men i betragtning af udbredelsesområdet er det vel naturligst at henhøre det til racen *dealbatus*, som er vel kendt fra Siam. Fra det nordligt beliggende Chiengmai-område angiver DEIGNAN (1931, p. 171): "Present in small numbers during the winter on the sandbars of the river. I once saw a single bird in June."

DEIGNAN (1945, p. 120) bruger navnet *Charadrius alexandrinus alexandrinus* og anfører: "At Chiang mai I found the Kentish plover rather common from the beginning of October to the end of March and have seen it in small numbers in June and August; I have also taken it at Mae Sariang, October 26, 1936. This species was found chiefly on the sand bars of the Mae Ping, less commonly at wet places in the fields, and was

usually in company with the little ringed plover. . . . Six examples from northwestern Thailand are, somewhat hesitantly, placed with *alexandrinus*.

RILEY (1938, p. 87) nævner som samlede af Dr. HUGH M. SMITH 1 ♀, Konken, Øst-Siam, 21. marts 1929; 3 ♀♀, Sam Roi Yot (Peninsular Siam, 8.—10. november 1932. De anføres som *Ch. alexandrinus dealbatus*.

Charadrius peroni Bp.

♀ ad. 1/6 1913. Koh Penman, Malay Peninsula, Siam. V. 94. N. 15. T. 29.
Fra Raffles' Museum, Singapore.

Denne form har dels været opført som selvstændig art, dels været regnet for en race af *Ch. alexandrinus*.

Ved lån fra Zoologisk Museum, København, har jeg kunnet undersøge følgende to siamesiske skind, samlet af C. J. AAGAARD, fra CHRISTIANI's samling:

♂ ad. 7/2 1913. Bang Pra, Siam. V. 100. N. 14,5. T. 30.

Frisk anlagt dragt. Næb sværere, højere og bredere, plum-pere end hos *Ch. alexandrinus*. Overhovede stærkt rødt, men lysere end hos *alexandrinus*. Tøjler, superciliarstribe og øredækfjer som hos *alexandrinus*. De sorte sidepletter på forbrystet er større (forfra-bagtil) end hos denne og forenes bagtil, bagved den hvide nakkering, til et 1 cm bredt, sort tværbånd. Fortil dannes ved små sorte fjerspidser en antydning af tværbånd over brystet. Ryggen er meget lysere end hos *alexandrinus* og ikke ensfarvet brungrå som denne, men spættet, lyst grå med brungråt og med stærkt rødlig indblanding, dels som fjerrande, dels som hele, rødlig fjer. Små vingedækfjer som hos *alexandrinus*, ensfarvet grå, de mellemste meget lysere, gråhvide med flødefarvet skær, de store meget lysere grå end hos *alexandrinus* og i modsætning til dennes med bred, hvid endesøm. Håndsvingfjer lysere, mere lysbrunlige. Fødder udpræget lyse, gulbrune i skindet. Undernæbet med antydning af gul næbrod.

♀ ad. 7/2 1913. Bang Pra, Siam. V. 96. N. 14. T. 28.

Er som mit eksemplar fra Koh Pennan, men noget friskere i dragten. Oversiden (ryggen) i tonen ganske som mit. Håndsvingfjerene er nye og derfor meget mørkere end Koh Pennan-eksemplarets. De røde tegninger (halsbånd) lidt mørkere i tonen. Der er antydning af sort bånd over forissen. Gul rod på undernæbet. Fødder lyse.

I egen samling findes endvidere:

♂ ad. $\frac{21}{6}$ 1915. Pulau Tinggi, Johore Archipelago. V. 93. N. 15.5. T. 28.
Fra Raffles' Museum, Singapore.

I fuld sommerdragt, men stærkt slidt og bleget; ellers i tegning som den foran nævnte ♂ ad. fra Bang Pra.

Forskellighederne fra *Ch. alexandrinus* bliver hovedsageligt således:

Ch. peroni har sværere næb. Oversiden er ikke ensfarvet, men stærkt spættet på hele ryggen, lysere som helhed; ligeså på vingedækfjerene. De sorte pletter på siderne af brystet går bagtil og forener sig til et bredt sammenhængende tværbånd, der når ned på forryggen; dette sorte bånd på baghalsen mangler ganske hos *Ch. alexandrinus*. Fødder er lyse. Vingen er meget kortere, hos alle undersøgte eksemplarer fra 93—100 mm.

Arten hører hjemme i det tropiske Østasien, særligt Hollandsk Indien; den er truffet forskellige steder i Siam. GYLDENSTOLPE (1916, p. 144) har samlet 3 stykker på Koh Lak i december 1914. Vingemålene angives: ♂ 90 mm, 2 ♀♀ 99—96 mm. Fødder gråhvide.

Pluvialis dominica fulva Gm.

17 skind:

- 3 ♂♂ ad. i ren, frisk sommerdragt. $\frac{5}{5}$, $\frac{8}{5}$, $\frac{9}{5}$ 1929, Meklong.
9 ♂♂ i vinterdragter og frembrydende sommerdragt. $\frac{18}{3}$ - $\frac{7}{4}$. Meklong og Bandon.
1 ♂ juv. $\frac{19}{9}$ 1923. Bangkok.
2 ♀♀ Vinterdragt og frembrydende sommerdragt. $\frac{29}{3}$ og $\frac{28}{3}$ 1927. Meklong.
1 ♀ ad. Vinterdragt. $\frac{31}{10}$ 1926. Tachin.
1 ♀ juv. $\frac{5}{11}$ 1924. Sriracha, Sydøst-Siam.

Mål: ♂. V. 161—168. N. 22—26. T. 40—45.

♀. „ 158—170. „ 22—23. „ 41—43.

Blandt fire japanske skind har en ♂ ad., $\frac{11}{4}$ 1927, Hondo, V. 175.

♀ $\frac{11}{4}$ 1927, „ „ 173.

Arten er noget mindre i vingemål end den europæiske Hjejle, *Pluvialis apricaria* (L.).

En række af disse fra Danmark, Holland, Island, Grønland viser:

♂ V. 179—190. N. 21,5—25. T. 39—45.

♀ „ 179—191. „ 21—24. „ 38—43.

Den er ligeledes mindre end den nordamerikanske *Pluvialis dominica dominica* (P. S. S. Müller).

nogen forskel i farve skal ikke findes. HARTERT (1912—21, 2, p. 1555) anfører mål for gamle fugle fra Østasien:

V. 196—213. N. 29—34,5 mm.

og nævner, at næbet er sværere, højere ved roden. Racen findes øst for Taimyr og overvintrer bl. a. på Malakkahalvøen (samt Indien og Australien). GYLDENSTOLPE nævner den fra Siam; ROBINSON & KLOSS formoder dens forekomst der. Dr. ABBOTT samlede en hun ved Prahmon, Trang, 19. marts 1896 (RILEY).

Fra Japan haves 3 skind, samlede af dr. KURODA. Efter lokaliteten må de betegnes som *S. s. australis*, hvis racen anerkendes; ved deres størrelse virker de ikke meget overbevisende.

♂ ad. 12/6 1927. Rokugo-floden, Hondo.	V. 196. N. 34, T. 50.
♂ juv. 1/10 1926. " " "	" 194. " 30, " 53.
♀ ad. 18/12 1921. Kishisato, Miyako Isl., Riukiu.	" 192. " 32, " 49.

Danske skind i min samling viser:

11 ♂♂	V. 183—202. N. 26—31. T. 41—49,5.
2 ♀♀	" 193—193. " 27—29. " 46—49.

Endvidere:

1 ♂	Godthaab, Grønland.	V. 185. N. 30. T. 45.
1 ♀	Dar-es-Salaam, Østafrika.	" 193. " 30. " 46.

Fra Nordamerika (tidligere *S. s. cynosurae* Th. & Bangs):

♂ ad. 28/5 1937. Grafton, North Dakota.	V. 192. N. 30. T. 44.
♀ ad. 29/5 1934. " " "	" 191. " 29. " 48.

Blandt de danske skind findes 2 hanner, begge i sommerdragt, med vinger på 201 og 202 mm, altså store.

De 3 nævnte siamesiske stykker viser således mål, der nærmest falder sammen med fuglene fra Danmark, Østafrika, Grønland og Nordamerika, og giver intet udtryk for en større race; men materialet er ganske utilstrækkeligt til at bygge noget sikkert på, da tilfældighed vil kunne spille stærkt ind; de danske skind varierer indtil næsten 20 mm i vingelængde, og lignende forskel vil vel kunne forekomme blandt østasiatiske eksemplarer.
